

MEDIUM

MAGASINET FOR INNSIKT OG UTSIKT NR 2 2013

Slik finner og oppfyller du din drøm

Hvordan være positiv med smerter

Det mytiske landskapet i nord

Hessdalen-fenomenet: Lyset ingen kan forklare

Colin Fry regnes som et av Englands beste medier:

Vi har et moralsk ansvar!

Lesernes uforklarlige bilder

Ta en spirituell oppussing!

Saturn er solsystemets grinebiter

Pris kr. 79,-

RETURUKE 08

INTERPRESS NORGE

02

9 770809 745044

INSPIRASJONSKILDEN FOR KROPP OG SJEL

Leter etter hemmeligheten bak
Hessdalen-fenomenet

Lyset ingen kan forklare

Hessdalen er en liten dal tolv mil sør for Trondheim. I desember 1981 begynte innbyggerne å observere merkelige lysfenomener, ofte beskrevet som store lysende kuler, som beveget seg rundt omkring nede i dalen. Fram mot slutten av 1984 ble det gjort flere hundre lysobservasjoner i området, og på det meste var det inntil 20 observasjoner i uka. Dette ble etter hvert kjent blant folk, og mange reiste til Hessdalen og fikk se fenomenet selv.

Project Hessdalen ble dannet sommeren 1983. Fra 21. januar til 26. februar 1984 ble det gjennomført en feltaksjon, hvor det ble gjort 53 visuelle observasjoner og flere instrumentavlesninger. I år ble også hessdalsfenomenet presentert på konferansen til EGU – European Geosciences Union (egu2012.eu). Dette er en stor konferanse med over 11.000 deltagere fra 95 land, som tar for seg det meste av hva som skjer i miljøet, naturen og atmos-

færen. Det kan være alt fra magnetisme, meteorologi, vulkaner, jordskjelv, ekstremvær, klima, ressurser, solflekker, aktivitet på solen med mer.

– Det er våre franske samarbeidspartnere som ønsket at vi skulle delta. De fleste av dem er jo geofysikere, og EGU er en viktig konferanse hvor de presenterer sine forskningsresultater, sier Erling Strand (57), som er en av grunnleggerne og leder av Project Hessdalen. Han er også europeisk representant i Society for Scientific Exploration (SSE) (scientificexploration.org), en profesjonell organisasjon bestående av forskere som studerer uvanlige og uforklarlige fenomener som krysser ordinære grenser, og som har vidtrekkende konsekvenser innenfor kunnskap og teknologi. Dette inkluderer for eksempel ikke-identifiserte fenomener, alternativ medisin og bevissthet.

Høgskolelektor

SSE ble grunnlagt i 1982 og har ca. 800 medlemmer i 45 land over hele verden. SSE utgir tidsskriftet *Journal of Scientific Exploration* (JSE), og har årlige møter i USA og biennaler i Europa. Forskjellige typer medlemskap er tilgjengelig for allmennheten, og alle oppfordres til å delta.

Erling arbeider også som høgskolelektor ved avdeling for informasjonsteknologi på Høgskolen i Østfold, hvor han har undervist i blant annet datakommunikasjon, fysikk, kjemi og datateknikk. Erling var nylig på EGU-konferansen for å presentere de nyeste dataene som er blitt rapportert fra Hessdalen.

På EGU-konferansen kan man holde foredrag i store forsamlingsaler for alle som vil høre på. En måte å gjøre det på er via «postere». Det foregår slik at mange foredragsholdere står spredt rundt om i en hall ved hver sin plakat. Der presenterer de prosjektet sitt for dem som velger å samle seg rundt nettopp deres plakat.

– I år hadde vi tre plakater der. Det var stor interesse for våre plakater, og vi snakket med interesserte hele tiden. Det var en fra hver av våre to samarbeidspartnere i Frankrike og en fra Norge: «*Unknown radio emission at about 3 MHz recorded in Norway*», «*Existence of electric/magnetic*

signals related to unknown luminous lights observed in Hessdalen valley, Norway» og «*Different states of the transient luminous phenomenon in Hessdalen valley, Norway*». Selv sent på kvelden etter at alle andre plakater var tatt ned, var det mange forskere som ville vite mer om det som vi presenterte, sier han.

Mange typer forskning

Det har opp gjennom årene vært utført flere forskjellige typer forskning i Hessdalen-området.

– Siden høsten 2010 har vi hatt et samarbeidsprosjekt med forskere fra Frankrike. Her har vi plassert ut følsomme instrumenter som måler magnetfelt og elektrisitet i bakken, avslører han. – De franske forskerne har også et instrument som måler elektromagnetisk stråling i MHz-området. Alle disse instrumentene lagrer data hele tiden. Helt kort kan jeg si at det er målt et signal ved 3 MHz som vi ennå ikke har funnet kilden til. Dessuten er de magnetiske og elektriske målingene litt uvanlige i forhold til tilsvarende målinger andre steder i verden. Det kan tyde på litt spesielle geofysiske forhold i Hessdalen. Vi har altså fått noe mer data om fenomenet som gjør

at vi vet «mer» om det. Men det er også slik at jo mer data vi får, jo mer mystisk blir fenomenet, legger han til.

Registrert på radar

Det har mange ganger blitt registrert aktivitet på radaren som ikke forskerne selv kan se. Det registreres også forskjellige slags aktiviteter, noe som kan indikere at hessdalsfenomenet egentlig er flere forskjellige typer fenomen.

– Vi har også en god del data som ikke har blitt målt mange nok ganger til at vi kan si noe helt sikkert. Noe av dette peker også noen ganger mot hverandre. For eksempel på spektralbilder, som viser kontinuerlig spekter som indikerer fast objekt eller noe med høy tetthet. Da ser vi for oss at dette har masse. Andre ganger beveger fenomenet seg veldig fort og med skarpe vinkler uten lyd. Da virker det som om det ikke har masse. Vi har også målt elektromagnetiske signaler som kan minne om doppler-signaler, det vil si at noe beveger seg. Målingene som instrumentene til de franske forskerne har gjort, ser foreløpig ut til også å være noe uvanlige. Det er målinger som peker i hver sin retning, som forundrer oss mest, forklarer Erling. ▶

Påvirkning på elektronikk

– Har det også vært noen påvirkning på elektronikk i forbindelse med observasjonene?

– Ja, det kan se ut til at batterier blir raskt utladet.

– Kan såkalte «ley lines», energetiske linjer som sies å gå gjennom kraftsteder, for eksempel områder som Stonehenge, Machu Picchu og lignende, ha noen innvirkning her? Vet du om det finnes noen slike i Norge?

– Nei, dessverre, akkurat det har jeg for lite kunnskap om til å kunne svare på. Men det er jo ikke umulig. Det kan jo også være noe man skulle sett nærmere på, legger han til.

– Har det vært noen aktivitet i Hessdalen den siste tiden?

– Vi har fått inn noen rapporter i løpet av våren 2012. Imidlertid er det ikke noe mer enn de siste årene. Jeg bør nevne at befolkningen er så vant til dette nå at det skal en del til før de husker på å rapportere

observasjoner. Jeg kan også nevne at vi har gjennomført Science Camp i flere år nå. Da er det mange studenter i dalen i løpet av en uke. Ved hver Science Camp har det blitt gjort observasjoner.

Mest aktivitet på 80-tallet

– Når på året er det mest aktivitet?

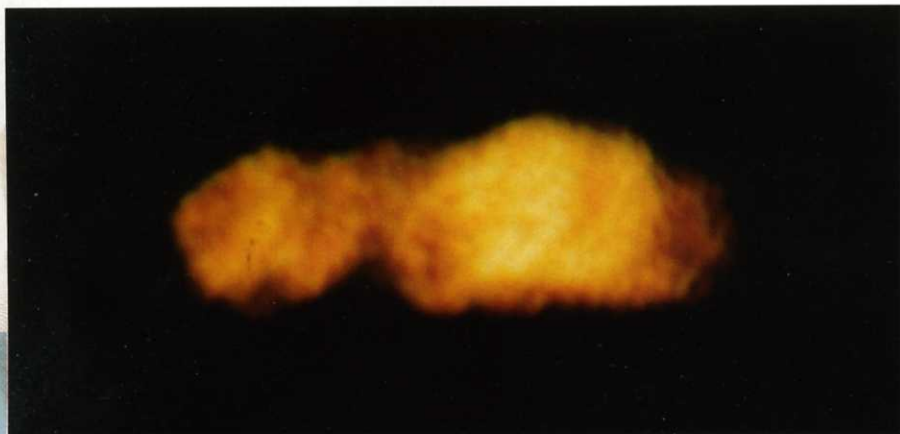
– Vi anbefaler folk å reise til Hessdalen i perioden fra august til oktober, fordi da er det mørkt nok, og det er før snøen kommer. Da er det enkelt å komme seg fram til utsiktsplassene. Det er lettere å se lysene når det er mørkt ute. Den største mengden av observasjoner startet sent i november 1981 og holdt på til høsten 1984. Etter dette gikk antall observasjoner ned. Fra inntil 20 observasjoner i uka gikk det ned til ca. 20 observasjoner i året. Vi har også enkelte beretninger helt tilbake til 1800-tallet. Kanskje det har vært fenomener i Hessdalen gjennom alle tider, undrer Erling.

– Har det blitt gjort observasjoner på dagtid, eller kun når det er mørkt?

– Det er blitt gjort observasjoner både på dagtid og etter at det har blitt mørkt, svarer Erling.

– Kan du si litt om spektralfotografiet som ble vist i filmen «The Portal», som handler om Hessdalen?

– Et spektralbilde viser hvilke farger det er i et lys. Alt lys inneholder farger. Lyset fra sola inneholder alle fargene. I regnbuen ser man alle fargene som sollyset inneholder. Ved å analysere hvilke farger som er i et lys, kan man finne ut mye om selve lyset. Hvis man finner «linjer» i fargene, kan man finne ut hva slags grunnstoff det er i lyset. «Linjer» betyr at noen farger er sterkere eller svakere enn de andre fargene. Hvis lyset inneholder alle fargene, kan man si noe om temperaturen på lyset. For å finne ut hvilke farger det er i et lys, kan man ta et spektralbilde. Det kan man gjøre ved å montere et spektralgitter foran linsa. Tar man bilde av lys med et kamera som har et slikt spektralgitter, får man et spektralbilde. På spektralbildet vil man se selve lyset og fargene som er i lyset. Den delen i bildet hvor fargene er, kaller man spekteret, eller det optiske spekteret. Det ene spektralbildet viser et kontinuerlig spekter i det synlige området. Det kan tyde på at det er et fast objekt eller noe med høy tetthet.

Fant svake linjer

– Vi har klart å ta noen få spektralbilder av det ukjente lysfenomenet i Hessdalen. Analysen av fargene på spektralbildet som ble tatt under Science Camp i 2004, viser noen «mulige» linjer. Linjene er imidlertid veldig svake, og man kan diskutere om det virkelige linjer der. Derfor bruker jeg ordet «mulige». Disse «linjene» viser grunnstoffet scandium i tillegg til oksygen, nitrogen og helium. Grunnstoffet scandium er et forholdsvis sjeldent grunnstoff, og det er et metall. Det har blitt brukt til å forsterke flykropper, sier Erling.

De andre spektralbildene viser et mye sterkere spekter, men her er det ikke funnet linjer. Det er et kontinuerlig spekter som inneholder alle fargene. Det kan bety at det er et fast objekt eller noe med stor tetthet. Hvis det er det som kan se ut som varme-stråling, vil det si at lyset har meget høy temperatur. Høy temperatur krever mye energi. Hvor kommer energien fra? Det er heller ingen andre spor etter høy temperatur. Ingen har følt noen varmestråling fra lyset, og det har ikke satt brennmerker der det har gått ned til bakken.

– Det at lysfenomenet har et kontinuerlig spekter, gjør det mer underlig og mystisk, forklarer Erling.

Science Camp

– Kan du fortelle litt mer om Science Camp? Hva er det, og hva gjør dere der?

– Science Camp gjennomføres i september. En skoleklasse gjennomfører en vitenskapelig ekspedisjon i Hessdalen. Ofte er det en 10. klasse på en ungdomsskole som deltar. Som regel er det en stor-klasse, slik at det er opptil 50 elever pluss lærere. Også elever fra videregående skoler har del-

tatt både fra Sverige og Norge. Studenter fra Høgskolen i Østfold har også deltatt. Elevene kommer vanligvis på mandag og reiser hjem på fredag eller lørdag. I løpet av uken bemanner de målestasjoner i fjellet i Hessdalen. Hver målestasjon er utstyrt med avanserte instrumenter, kameraer og datamaskiner, sier Erling og fortsetter:

– Elevene er også hele tiden på utkikk etter hessdalsfenomenet. De opererer stasjonen så lenge de orker, før de går til sengs i medbrakt sovepose i teltet ved målestasjonen, vanligvis ved 3-tiden på morgenen. Neste dag er de klare til en ny natt med observasjoner. Hver time rapporterer de inn et sett med måledata til hovedstasjonen. Det er en gruppe på hver stasjon, og som regel er det tre stasjoner på hvert sitt fjell i Hessdalen. Disse gruppene kommuniserer med hverandre og med hovedstasjonen i bygda. Denne er også bemannet av elever, og har oversikt over alt som skjer. Det er

Eget utstillingsrom

Hessdalen har også fått et eget utstillingsrom i det nye vitensenteret INSPIRIA (inspiria.no).

– Vi arbeider med rommet nå, og regner med at det åpner om ikke så lenge, forteller Erling.

Vitensenteret passer både for barn og voksne. Det er også INSPIRIA som står bak Science Camp i samarbeid med Høgskolen i Østfold. For mer informasjon om Project Hessdalen, se www.hessdalen.org

de som legger ut informasjon på www.sciencecamp.no.

Stor opplevelse

Ved hver Science Camp er det blitt observert lysfenomener. Science Camp ble første gang gjennomført i 2002, og har vært gjennomført hvert år unntatt i 2005 og 2011.

– Det er en stor opplevelse for de som deltar, og vi har fått mange positive tilbakemeldinger. Ofte har vi fått våre utenlandske forskere til å delta med sin forskning samtidig som Science Camp pågår. På den måten får deltagerne også se utenlandske forskere i arbeid. En av hensiktene med Science Camp er at deltagerne skal oppleve at forskning er spennende, og at de dermed kanskje en dag selv blir forskere. Det er også en del av realfagsatsningen. En meget viktig ting er at deltagerne gjerne får en annen og mer positiv holdning til ukjente fenomener, avslutter Erling. ■